

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravelem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

V Ljubljani 22. decembra

Sedaj, ko imamo pred seboj le še nekoliko dnij nič posebno veselega, tekočega leta, ko bode vsakdo, po svojih gmotnih silah preudarjal, kake liste bi si za novo leto naročil, zdi se nam umestno izpregovoriti v tej zadevi nekoliko besed.

Dolžnost veže vsacega, ki se zaveda svoje narodnosti, komur je mari razvoj našega naroda in našega časnikarstva, da v prvi vrsti podpira in naroča narodna naša glasila. Pri velikem številu časnikov, ki dan danes izhajajo v Slovencih, ni nam skoro možno, tudi ni neobhodno potrebno, da bi navajali posamič list za listom in priporočali ga v naročbo, zlasti ker dobro znamo, da je pomen in važnost vsacega lista našim čitateljem poznat.

Vendar pa si usojamo, naših čitateljev pozornost posebno obračati na Celovški „Mir“. Ta list priporočali smo leto za letom in laskamo si, da mu je naše priporočilo bilo v prid, ker je marsikaterega rodoljuba napotilo, da je odposlal mali svoj prispevek preko Karavank. Ne iz navade, ampak ker je

potreba tega lista vedno še jednako nujna, njega korist pa dan na dan večja in obširnejša — saj imamo le „Miru“ in njega izvrstnemu voditelju gosp. Einspielerju pripisovati, da so se korotanski Slovenci predramili iz dolgega spanja ter toliko ohrabрили, da so si letos na voličih izbrali dva narodna poslanca — ponavljamo tudi letos svoje priporočilo in vabimo in prosimo vse sorojake in prvobornike, da mej božičnimi prazniki, ko se bodo po cerkvah čitale besede: „Mir ljudem na zemlji!“ še v svojem srci dostavijo: In „Mir“ slovenskim Koroščem! ter da, kakor druga leta, v svojih krogih nabirajo podpore za izvrstni in prepotrebni list, in jo odpošljejo kot podkrepljenje našim koroškim bratom, ki so v hudem položaji in morajo v trdnem boji braniti svoje postojanke. „Mir“ je tako rekoč zavisen od naše podpore, kajti akoravno ima v Koroški samej okoli 1600 naročnikov, bi vendar brez naše pomoči ne mogel izhajati, vsaj ne brez izgube, ker mu je cena samo 1 gld. na leto in že sama poština okoli 600 gld. na leto stane. Torej ne bodi nikomur žal 1 gld. za narodno stvar, ta vsota je neznatna, a vendar se ž njo morebiti pridobi jeden bojevnik več na polji narodne prosvete ter pospeši napredek našega življa v starodavnej deželi, v katerej „očetje so naši sloveli, ki ima zdaj komaj še prostor za nas“.

Razen „Miru“ pa je še več slovenskih listov, ki so bolj lokalnega pomena, ki pa branijo naše postojanke ob mejah, posebno na Štajerskem in na Primorskem. Ti listi so sicer gmotno večinoma dobro podstavljeni, vendar treba skrbeti, da se čim dalje bolj razširijo in si pridobe vedno več čitateljev, s čitatelji pa več upliva in več važnosti. Naj se jim torej dosedanja podpora nakloni tudi v bodoče in, kjer le mogoče, še pomnoži.

V predstojeh vrstah imeli smo le politične liste v mislih. Izpregovoriti pa nam je nekoliko besed tudi o leposlovnih. Če namreč pogledamo na leposlovno berilo, osobito pri nežnem spolu, vidimo, da se vse preveč sega po tujih, v prvi vrsti po nemških proizvodih, da se naročajo vsakovrstne spakadane izdaje, ki donajajo romane in povesti jako dvomljive vrednosti, proizvode, ki so pisani brez vsakega okusa in ki nimajo družega smotra, kakor

nositi nemško kulturo na vzhod in na jug, ali z drugimi besedami: izvabiti novce iz naših žepov in bogatiti kacega lakomnega knjigotržca v Lipskem, Berlinu ali pa v Hamburgu.

Razen prav redkih izjem, ni v nas skoro potrebe, da se neprestano sega po tujem leposlovnem blagu, kajti navstala nam je lepa vrsta nadarjenih in izobraženih pisateljev, naša slovenska knjiga in naši leposlovni listi so tako dobri in tako vrlo uređovani, da prav lahko pogrešamo prav veliko tistih del in izdaj, katere smo do sedaj z dragimi novci plačevali.

„Svoji k svojim!“ bodi tudi glede leposlovnega berila naše gasljo! Naročajmo in čitajmo domače proizvode, ozirajmo se pa tudi na leposlovna polja pri naših bratih Hrvatih, Srbih, Čebih in Rusih, katerih književnost se tako mogočno razvija, in je vrhu tega tako izvirna, da že sedaj skoro nadkrijuje nemško. V obče moramo se bolj zanimati za slovansko literaturo, da ne bodemo podobni našim nemškutarjem, ki kakor noj tišče svojo glavo v svoj Ljubljanski „jargon“ in se trdovratno branijo slovenskega jezika. Njih severni bratje v Nemčiji so bolj praktični. Tamkaj je prav veliko omikancev, ki se ruski uče, vsaka večja trgovska hiša ima svojega ruskega korespondenta in ruski napisi neso redkeji, kakor slovenski v Ljubljani.

Če že sovinstični Nemci uvidevajo potrebo znanja vsaj jednega slovanskega jezika — rusčina je celo častnikom obligatna — ne treba menda nobenega dokazovanja, da se tudi mi moramo bolj zanimati in seznanjati s sorodnimi slovanskimi jeziki in njih književnostjo.

Završuje ta članek, opozarjamo še jedenkrat rodoljubkinje, da naj ne kupujejo preveč tujega blaga, temveč naj podpirajo slovensko knjigo, slovenske „naše gore liste“. To je njih rodoljubna dolžnost. V tem oziru zvršil bi se hitro jako srečen preobrat, ko bi se za naše liste, leposlovne in glasbene proizvode, katerih nam izhaja lepo število, pričela kolportaza, taka, kakor je za nemške izdelke. Kdor bi to reč prevzel, stekel bi si velike zasluge za naš narod, gotovo pa tudi dobiček za svoj žep. Upajmo, da se nahaja kdo mej nami, ki

LISTEK.

A. Förchtgott-Tovačovsky.

Na Dunaji 18. decembra.

V torek večer razodeval se je v sijajni dvorani „pri zlatem križi“ panslavizem pevski, kakor je bil teden poprej v drugi Dunajski dvorani Preširnov večer mil odsvit slovanske vzajemnosti literarne. Slavili smo predsinočnjim spomin moža, kateremu bila je slovanska narodna pesen življenje, življenje do smrti, v drugem pomenu tudi življenje po smrti. Narodne pesni slovanske so k njemu prišle kot sirote, polne dobrega in lepega, a brez obleke, brez vzgoje — brez harmonije. On pa jih je ugladil, sijajno opravil, usposobil za umetniška tla, harmonizoval jih je! In kakor raztresene sestre je narodne pesmi slovanske seznanjal drugo z drugo, delal iz njih kitice in venčke, in tako nam serce igra, ko se v najlepši harmoniji vrstijo mimo našega čula prekrasne naše narodne pesni. Arnošt Förchtgott (Bohoboj)-Tovačovský ima neumrlih zaslug za harmonizacijo slovanskih narodnih pesni. Ta mesec je deset let, kar je umrl. Kdo naj bi se ga večkrat mogel spominati, kakor „Slovansko pevsko

društvo na Dunaji“, kateremu je bil pričetnik, voditelj, kateremu je še sedaj ponos, cvet v društveni zgodovini, kar tudi ostane, dokler bode društvo zapisano v knjigi življenja! Ukrenilo je torej, da se s posebnim večerom počasti v tem meseci spomin Tovačovskega. On je vse narodne slovanske pesni, vso slovansko glasbo, pridi od koder koli, jednako ljubil vsaka slovanska pesen bila mu je vseslovanska, vsak slovanski pevec pój vsako slovansko pesen, ker je naša, vsak slovanski pevec bodi član „Slovanskega pevskega društva“: tako je mislil Förchtgott, tako je delal. In v tem duhu navstal je tudi predsinočnji večer, njemu posvečeni. Tudi je njegova pesen, njegova harmonija vladala te ure. Zvršilo se je vse posebno dostojno. Slavnostno berilo je čital Tovačovskega prijatelj, sam skladatelj, poznat tudi že v Slovencih po svojih kompozicijah, g. Konstantin Jahoda-Krtinský. Prijazni gospod nam je dovolil, da s predavanja njegovega, slavnostno sestavljenega, posnemamo in priobčujemo naslednje črtice, gotovo zanimljive, o slavnem Förchtgottu:

Porodil se je v 28. dan decembra meseca 1825. leta v Tovačovem na Moravskem, sin tamošnjega učitelja. Že dete kazal je veliko veselje za glasbo in petje, dobro glavo in prijeten glas. Oče

je uvidel to, dal mu redovitega nauka v petji in klavirji, preskrbel mu tudi gosli. Najbolje pa je dečko ljubil orglje. Komaj se je bil seznanil s klavirjem, že je poskušal na orglje, brez dovoljenja očetovega, na jezo vaškega duhovnika. Osem let imejoč smel pa je že brez strahu pri maši orgljati in leto pozneje je namestu očeta opravljaj vse orgljanje. V letih 1837—49 učil se je pridno v Olomuci, kjer je tudi dovršil dva letnika pravnih nauk. A ves to čas bil je tudi odličan pevec in orgljar, tovariše je uril in učil v petji, ustanovil malo pevsko društvo, kateremu je tudi sam harmonizoval narodne pesni. Vse slavnosti gimnazijske je v pevskem oziru vodil Förchtgott. Gojil pa je zlasti narodno pesen, ta prepregala mu je dušo čez in čez, ta mu je bila vse in čudo torej ni, da je prva njegova skladba: „Přijde jaro“ tako dobro zadela narodno-slovansko struno, da je hipoma osvojila si vsa srca, da je sama postala narodna pesen, priljubljena v vseh Slovanih.

Pozneje bil je Förchtgott voditelj moškega pevskega zbora Olomuškega in tudi sedaj mu je bila narodna pesem v posebni časti. Jugoslovansko narodno pesen spoznal je po Frau Ševčiku in že leta 1847. v 5. dan septembra meseca so jo peli na koncertu v Kromerizi.

bi imel toliko podjetnega duha, pa odpravi kvarni ta nedostatek.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 22. decembra.

Upravno sodišče je zavrlo pritožbo Duhovske občine na Češkem proti ustanovi česke ljudske šole. Poročevalec je navajal, da je 25 starišev, kateri imajo 52 za šolo godnih otrok, prosilo za javni pouk v češčini. Da so uradna poizvedovanja pokazala, da je leta 1883/84 privatno šolo „Matice školske“ obiskovalo 338 otrok ter da pride za pet let nazaj povprek 121 za šolo godnih čeških otrok. Zastopnik občine je pa navajal, da ni nobenih pravih izkazov povprečnega števila čeških otrok za zadnjih pet let, da česko prebivalstvo v Duhovem ni stalno, ampak so samo delavci pri rudniku, katerih število se pa hitro menja. Posebno poslednji čas se hitro manjša število českega prebivalstva, ker je vedno manj dela pri rudnikih. Zastopnik naučnega ministerstva je dokazoval, da je potreba česke šole faktično dokazana. Sodišče je nazadnje se izreklo, da pritožba občine ni dovolj utemeljena.

Vlada je izdala posebno naredbo, s katero ustavlja **porote** za sodnijsko okrožje Dunajskega Novega mesta. Ko se zopet snide državni zbor, bode se vlada obrnila nanj, da pritrudi tej njej naredbi.

Ogerska vlada je prepovedala rusinskega listu „Slovo“ uhod na Ogersko, češ da razširja panslavistične ideje mej ogerskimi Rusini. Madjari se vedno boje, da bi se narodna zavest preveč ne razširila mej ogerskimi Slovani, kajti potem bi utegnili zgubiti svoje gospodstvo. Madjarom zato velja vsako gibanje slovanskih narodov za panslavizem, katerega zatirati smatrajo za domovinsko dolžnost. — Jednako pa tudi postopajo gospodje Madjari z drugimi nemadjariskimi narodnostmi na Ogerskem. Tako so se nedavno šli Lugoski stolici sodeč Marosovszky, gimnazijski ravnatelj Billman in profesor Dengi v pisarno tamošnje grško-katoliške župe in s silo konfiskovali knjižnico izobraževalnega društva rumunskih dijakov na tamošnji gimnaziji.

Vnanje države.

Bolgarski listi prinašajo še vedno poročila o grozovitostih turških roparjev v **Makedoniji**. Plodivske „Marci“ se piše o tem iz Karadura v Trakiji: Ako turške oblasti ne spremene svojega postopanja, prišlo bode tako daleč, da bodo Bolgari ostaviti morali svoja bivališča in preseliti se s svojim premakljivim premoženjem, kolikor so ga jim še pustili roparji, v Bolgarijo in Vzhodno Rumelijo. Tu je že več bolgarskih naselbin, katere je že po večjem ostavilo prebivalstvo in so sedaj opustošene in prazne. Tako sedaj v vasi Kolovd, kjer je kacic 50 bolgarskih hiš, že samo v 13 stanujejo ljudje. druge so že prazne, v Zabrnovu je 45 izmed 60 bolgarskih hiš in v Konaku nad polovico zapuščenih. Taki in podobni slučaji so tu jako gosti in ne moremo vseh navesti. Narod misli, da turške oblasti, da celo vlada hočejo zatreti bolgarski narod ali ga prisiliti, da se izseli. Kako pa tudi hoče drugače misliti, če roparske čete nadaljujejo svoje delo, ne da bi jih kdo kaj oviral ali kaznoval, če tudi je v vseh teh krajih, kjer razsajajo ti krvoloki, dosti turških posadk. Zatirano prebivalstvo bi se samo ubranilo roparjev, da celo uničilo bi jih, ko bi mu bilo dovoljeno rabiti orožje, tako ga pa še celo imeti ne sme. Kmetom in meščanom, ki se nemajo s čim braniti, ne kaže drugzega, kadar jih napadejo roparji, kakor dati se oropati, ali pa še prostovoljno dati razbojnikom svoje imenje, da le rešijo svoje življenje, ki je v nevarnosti, ko bi se branili. Pa še ni

zadosti tega, ko turške oblasti zvedo, da so dali nesrečneži roparjem žita in denarja, ker neso mogli drugače obvarovati svojega življenja, pokličejo jih na odgovornost in zapro v ječo, češ da podpirajo roparje s tem, da jim dajo živež. Res ni preveč rečeno: položaj Bolgarov pod turško vlado je tak, da morajo obupati! Kako postopajo turške oblasti, kažeta dva primera. Blizu mesta Vazilikos napali so roparji neko selo pri belem dnevu, oropali in odnesli proč vse, ne da bi jih bil kdo motil. Ko so drugi pot napali neko drugo selo blizu tega mesta, se je prebivalstvo obrnilo do vojaškega poveljnika za pomoč, ta se je le smijal in pustil roparje, naj nadaljujejo svoje delo. Jeden pot so v tem kraju zasledovali jedno roparsko četo in jo obkolili v nekem gozdu; pa čudno, vsi roparji so jim ušli, nobenega neso ujeli ali ubili. Prošlo pomlad poslala je vlada nekega Ali Pehlivana, ki je sam v mladih letih bil ropar v Trakiji, da naj z vojniki zasleduje roparje. Ta je res zasledoval roparje, pa vzel je vselej jim le plen, roparje je pustil ubežati. Pri tem je pa strašno in neusmiljeno ravnal s prebivalstvom samim, gorje Bolgaru, ki bi bil kaj dal roparju, da si otme življenje; ubožca je dal mučiti, pretepati, ali pa še celo obesiti. . . . To je res pravo turško gospodarstvo; kaj se vse zgodi pod vlado slavnega padišaha in pred očmi človekoljubne Evrope! — Kakor se kaže, utegne makedonsko vprašanje mej vladavstvi kmalu priti v razgovor. Sedaj se sicer prizadevajo vsi turkofili svetu dokazati, da razmere v tej deželi neso tako neznosne, kakor to trdijo slovanski listi. Pa to lepšanje ne bode moglo za dolgo zadrževati makedonskega vprašanja. Diplomati že obračajo svoje oči v Makedonijo. Angleško poslaništvo v Carigradu odposlalo je svojega vojaškega attacheja Trotterja v skrivnej misiji v Makedonijo, da na mestu, poizve, kake so tamošnje razmere.

Francoska zbornica je zavrlo predlog Pavla Berta, da se dovoli za zboljšanje plač ljudskim učiteljem 7 milijonov frankov, in dovolila samo 1½ milijon. Sedaj je zbornica že rešila ves budget razen ekstraordinarija, potem je pa odložila svoja zborovanja do 26. t. m. Božične počitnice zbornice bodo tedaj jako kratke. Vendar do Novega leta ne bode končno rešila budgeta, ker je senat vsprejel nekaj sprememb pri budgetu za bogočastje, in se bode morale te točke še jedenkrat obravnavati v zbornici. V soboto se je zaključil **švicarski** zvezni zbor. Pomladansko zasedanje se pa začne 9. marca.

Komisija afriške konference je vsprejela predlog italijanskega in angleškega odposlanca, da se nekoliko omeji trgovina z upojnimi pijačami na kongijskem ozemlju. — Italija je že priznala afriško mejnarodno družbo in ž njo tudi novo kongijsko državo. Druge vlasti bodo kmalu isto storile.

Egiptovski podkralj se je baje udal zahtevanjem Nemčije in Rusije, da dobita svoja zastopnika v komisiji državnega dolga. Kaj poreče na to Anglija, se še ne ve. Prav po volji jej gotovo ne bo.

Kitajska vlada vendar nema tolikega veselja takoj začeti boj, kakor so vevjete vesti prihajale poslednji čas od tam. Najbrž še ni pripravljena. Poskusila je z nova začeti pogajanja s francoskim poslanikom, da se po mirnem potu reši **francosko-kitajski** spor. Francoska vlada je pa že sita tega vednega sleparjenja od strani Kitajcev in dala je svojemu poslaniku ukaz, zavrniti kitajske pogoje brez vsacega pogajanja, ker se ta spor ne da več drugače poravnati, kakor z orožjem.

Dopisi.

Z Dolenjskega meseca grudna. [Izv. dop.] (Iz učiteljskih krogov.) Radostnim srcem brali smo ljudski učitelji imenovanje šolskega svetnika in ravnatelja Ljubljanske gimnazije J. Smoleja

truma. Članovi slovanskega pevskega društva so mu peli narodne pesni, znašali besede in tako so zlasti navstali prekrasni božični spevi (Koledy), pravi cvetovi česke narodne pesnijske in glasbe.

V tej dobi je tudi zložil „Requiem“ in „Libera“ za moški zbor s spremljajočimi trombami, klasično delo, katero so dan po prednašanji časnikarski nevedneži pripisovali samemu — Beethovenu. Tovačovskega prijatelj, Jahoda-Krtinsky dodal je tej prekrasni stvaritvi še spremstvo na orgljah.

Petje Förchtgottovo bilo je vsem neprecenljivo, in po časopisih s pohvalo nepretrgano obsipano. Imenovali so ga pevca „nemških balad“, ki sam umeje peti Löwove balade.

Tudi drugi, ne samo rojaki, dajali so mu dostojno slavo. Leta 1864. imenovan je bil pevovodjem v kapeli ruskega poslaništva na Dunaji in leta 1871 počastil ga je car Aleksander II. z veliko zlato medalijo za umetelnost in znanost. Vlada avstrijska pa mu je podelila stipendij 500 glid. za jedno leto.

Tovačovsky je bil pevovodja rečeni kapeli in „Slovanskemu pevskeemu društvu“ do konca svojih dnij, ki so se mu iztekli v 17. dan decembra meseca 1874. leta.

Slavni skladatelj bil je tudi goreč česki in slovanski rodoljub. Povsodi je bil, kjer se je moglo

našim deželnim ljudsko-šolskim nadzornikom. Nado- budna misel nas je prošnila: blaženo kranjsko ljudsko šolstvo! Znanprej se ti bode mogoče bolj vsestransko razvijati, rasti in večje veljave pri priprostem in omikanem občinstvu zadobivati, ker se ti je mož na čelo postavil, ki v sebi strinja visoko omiko, združeno z razširjenimi službenimi izkušnjami, koje ga storijo za to velevažno mesto najspodobnejega. Kakor se je v teku let precejšnjih nedostatnostij v ljudsko šolstvo urinilo, ki vedno očitneje svoje negativne posledice kažejo, kakor pričakuje vse ljudsko učiteljstvo na Kranjskem vedno težje ugodnega reševanja nekaterih mu po zakonih ustanovljenih materialnih dobrot in preustrojb nekotnih deželnih šolskih zakonov, ki ga ovirajo pri opravljanji službe in mu kratijo naravne pravice; tako želi tudi prebivalstvo vse Kranjske, da se njih velike žrtve za ljudsko šolstvo po mogočnosti najbolj uporabljajo in da se naše ljudsko šolstvo na ono visoko stopnjo napredka postavi, kakor v drugih kronovinah. Kdor pozna upliv prav uravnane ljudskega šolstva na občno blagostanje, omiko in korist prav ceniti; kdor zna, kako najrazličneje, včasih zelo žalostne prikazni in razmere ravno v tem stanu terjajo razumnega, natančnega in občno-pravičnega reševanja, ki imajo na jedni strani svoj uzrok v preveč idejalni in umetni sistemizaciji ljudskega šolstva, dopuščaje ekstremom preveč prostora, na drugej strani preuizko socialno stanje in nekoliko tudi nedovršena omika ljudskega učiteljstva; kdor pozna, kako važno mesto zavzema deželni šolski nadzornik nasproti tem razmeram: koliko koristi on zna pri tem storiti — ta bode razumel, kacic in koliko dobrih lastnostij in zmožnostij si dežela in ljudsko učiteljstvo od svojega najvišjega deželnega nadzornika, posebno pa v sedanjej dobi od njega želi, ter umel, da se je to imenovanje trepečim srcem čakalo in da smo sedaj, ko je stvar gotova, tega imenovanja vsi izredno veseli.

Iz objubljenih dežele 18. decembra.

[Izv. dop.] O potrebi nemške šole v Ljubljani se zadnji čas jako potegujejo nekateri časopisi — njim na čelu seveda „Ljubljanski List“ in „Lajbaherica“, kar ni čuda, ker ta lista se vedno bolj potegujeta za pravice Nemcev, kakor pa Slovencev, skoravno so zadnji ogromna večina v deželi. Čudno se nam pa zdi na vsak način, da tema listoma tudi pritrkujejo naše konservativno-narodne „Novice“ in celo sedaj uplivni nemški list „Vaterland“ na Dunaji. Uzrok temu pač drugi ne more biti, kakor da poročevalci teh listov pravih razmer ne poznajo, ali pa stvari prav ne razumejo. Ko bi bila zahteva nemške šole v Ljubljani še tako opravičena, se o tej sedaj ne more nikakor govoriti, ker ljudske šole v glavnem mestu še neso slovenske, ampak že od nekda — nemške. Sicer je res, da v nižih razredih prevladuje slovenščina kot učni jezik in stoprav v viših razredih jo spodrine nemščina. Ali to je vsem ponemčenim šolam potrebno, če se hoče v njih sploh kak vspeh doseči, da je materni jezik sredstvo pri pouku — v tujem jeziku. Take šole imajo tudi germanizatorji v zaspani Koroški in Italijani v slovanski tužni Istri. To je tudi ravno tista zvit pedagogična metoda naših nasprotnikov, ljudstvo potujčevati. Potrebno bi bilo tedaj v prvi vrsti pote-

Da dovrši pravnške nauke, pride leta 1851. na Dunaj, postane tu učitelj petja in klavirja v zavodu Schubertovem, in sijajno napravi izpit v operni učilnici. Samo slabo zdravje ga je odvrnilo, da ni smel postati operni pevec, da je ostal koncertni pevec in učitelj glasbe. Deset let pozneje ustanovi s svojimi zvestimi prijatelji „Slovansko pevsko društvo na Dunaji“ in stopi mu kot pevovodja na čelo. Sedaj prične slovanska pesen še gorečnije gojiti in dospje tako do popolne sovršenosti. Pri vseh narodnih slovanskih iskal je narodnih biserov, našel jih mnogo in dal jim okvir zlate harmonije iz svojega bogatega vrela. Tovačovskega muzikalne misli vrô kakor sreberna studenčnica: čarovito šepetanje, v biserne pene se pretakajo, sedaj šumijo kakor gorski potok, sedaj se ustavljajo pod mirno površino.

Največ del porodilo se je Förchtgottu, ko je bil pevovodja „Slovanskemu pevskeemu društvu“. Na prvem mestu so njegove tri kantate, potem: „Naše pisané“, „Vlasti“, „Orle pestrji orle“, „Zvuky slovanske“, „Slasti lásky“ (le-ti sta dobili prvo darilo), „Žene mrak se“, „Svorny durch“, „Písen česke omladiny“, „Ružniku jsem v haji znal“, „Bože živi“ itd. itd. Premnogo je zložil venčkov in kitic iz slovanskih narodnih pesni, a harmonizacij posameznih narodnih pesni, zlasti jugoslovanskih, teh je cela

narodu koristiti, čast njegovo povzdigniti. Tako je bil on jeden izmed onih desetih mož, ki so 1865. leta založili „Slovansko Besedo“ na Dunaji, on je pomagal pevskeemu društvu „Lumiru“ leta 1865. na nože. Leta 1863 v Brnu, leta 1864 v Pragi je on bil, na čelu „Slovanskega pevskega društva“, prvakom pevcev pripoznan, tako tudi leta 1865. v Ogerskem Hradišči.

Tudi sicer je bil Förchtgott blag in pohleven mož, vsem prijatelj, od vseh ljubljen, na svojih koncertih in družih pevskih večerih z vso simpatijo obdan.

Ko je bil obležal, ni mogel slutiti, da svet zapušča, kajti prijatelj za prijateljem je zahajal k njemu, skrb zdravnikova in postrežba soproge dajali ste mu up do zadnjega, da bode svoje zdravje zopet zadobil.

Preteklo soboto bilo je ravno deset let, da so se prijatelji Tovačovskega zbrali okrog svojega plemenitega in slavnega tovariša, slovo jemat še zadnjih od njega. Objokani in z keizmerno tugo v srci so se poslovili od njega s pesnijo, ki jo je sloveči pokojnik najbolj ljubil, najbolj cenil in ki jo nam povečuje še dandanes v slavo slovanske umetelnosti. Položili so ga v zemljo na centralnem pokopališču Dunajskem. Slava njegovemu spominu!

govati se za čisto slovenske ljudske šole, in kedar bi se te ustanovile, potem še le pride nemška ljudska šola na dnevni red v belej Ljubljani. Primera je pa posebno šepava, ako se v tej zadevi nekateri sklicujejo na druga mesta, kakor: Brno, Dunaj, Trst itd. V teh mestih so čisto druge razmere. Onda ima večina prebivalcev že od nekdanj svoje narodne šole in le manjšina je dozdaj bila brez njih. A pri nas je ravno narobe, ozira se le na manjšino, večina se pa od merodajne straci vedno prezira, ali pa samo z obljubami tolaži. Zadnji sklep večine Ljubljanskega mestnega zastopa je bil toraj popolnoma korekten, ker tukaj se je potegovalo le za skrajšane pravice večine, ne pa za zatiranje druge narodnosti, kakor v zgoraj naštetih mestih.

Iz Velkokaškega okraja 20. decembra. [Izv. dopis.] Redkokdaj dobite, gospod urednik, kak dopis iz našega okraja, ker promet in kupčije so neznatne, tujcev ne prihaja k nam, vsakdanje novosti so le redke. V novejšem času pa vam imam veselo novico poročati tudi od tod, kajti najbolj potrebne reči za občini napredek postajajo resnica. Pri tukajšnji okrajni sodnji uraduje se v domačem jeziku v veselje vsem prebivalcem. Gosp. okrajni sodnik je v teku dobrih dveh mesecev njegovega bivanja tukaj pokazal, da je res zastopnik najimennitnejšega stanu v človeški družbi kot nepristranski sodnik, z vsako stranko prijazno občujoč v milem gorečem maternem jeziku slovenskem.

V resnici pravico ljub, nepristransk v pravem pomenu besede in dejanja, obrača se ljudstvo zaupljivo do njega, ker vse njegovo postopanje kot okrajni sodnik kaže, da bude marsikatera nepotrebna s toliko stroški in zamudo združena pravda odstanjena ter marsikako dosmrtno sovraštvo pravdajočih strank z lepim in prav dobrohotnim poukom zaprečeno.

Veselo moramo zabljediti, da smo h koncu letošnjega leta v tem obziru mnogo napredovali, da nam sodbija v našini dopuje in občuje ter kliče Bog daj še mnogaja leta.

Domače stvari.

— (Narodna društva:) Čitalnica Ljubljanska, „Narodni dom“, „Sokol“, „Dramatično društvo“, „Glasbena Matica“ in Šišenska čitalnica predstavila so se danes opoludne knezu in škofu dru. Misiji.

— (Loterijske središča za „Narodni dom“ v Ljubljani) razporejajo in kupujejo se zdaj, pred bližajočim se žrebanjem, na vseh straneh. Razen mnogih posamičnikov nakupili so jih precejšnje množine naslednja društva in zavodi: Pevskogodbeno društvo „Žerotin“ v Olomuci, Delniška Beseda v Karlini, Remeslniško-živnostenska Beseda v Pragi, mestni zastop v Kralupih in v Kraljevem Dvoru, kakor tudi občinsko glavarstvo v Vrbovci na Hrvaškem; dalje: Sokol v Kralovicah, sladkornica v Domažlicah in Čtenarska Beseda v Novem Mestu na Moravi.

— (Blagoslovljenje novih zvonov) za cerkev Jezusovega srca zveršilo se je, da si je bilo vreme jako neugodno in je v jedno mer snežilo, vendar jako slovesno v navzočnosti mnogih dostojan stvenikov mej njimi F. M. L. Baron Reinländer, g. general pl. Groller-Mildensee, dvorni svetnik grof g. Chorinsky, finančni direktor g. Dimitz, državni pravdnik g. Persche, mestni župan gosp. Grasselli, in magistratni svetnik g. Vončina, načelnik postaje južne železnice g. Habith in mnogo občinstva. Po blagoslovljenji zvonov imel je g. knezoškof dr. Missia z lece v cerkvi v lepem slovenskem jeziku pridigo, kateri je pristavil h koncu tudi nekaj nemških besed. Po pridigi je služil slovesno sv. mašo. Pri prihodu in odhodu vladike, pritrkovali so z novimi zvonovi, ki so kaj lepo ubrani in prav čedno izdelani. Danes potegnejo se zvonovi v stolp.

— (Sokolov „jour fixe“) bil je preteklo soboto „Pri bavarskem dvoru“. Ker je bilo vreme izredno neugodno, sešlo se je le okolu 40 Sokolov. Vender je bila zabava jako živa. Razen jako krepkih pevskih zborov nas je kratkočasil z izvirnim komičnim prizorom dovtipni in jako gibčni g. Wolf, ki ima za to stroko izredno nadarjenost. Pozneje pričela se je trgovina s srečkami „Narodnega doma“, katerih se je okolu 60 spravilo v donar.

— (Božična drevesca.) Na cesarja Josipa trgu postavljenih je te dni na prodaj toliko mladih, majhnih in velikih smerek, da človek mimo hodeč misli, da se spreheja po kakem smerekovem gozdu. Lepa so ta drevesca in prav prijetna je smerekovova vonjava, še lepša bodo drevesca postavljena božične

praznike v toplo izbo in okraena z raznimi lepotili, svečami in bogatimi darovi. A kljub temu veselju in navzlic vsem prijetnostim, je vender škoda vseh teh posekanih drevesec, od male, neznatne smerečice do velike smereke 3 do 4 metre visoke. Dan na dan dovažajo novega smerečja in ga prodajajo. Že davno se je govorilo, da bodo v našej stolici prepovedali prodajo božičnih drevesec, ker se preveč poseka mladih dreves in škoduje naraščanju naših gozdov. A ostalo je pri starem: promet s smerekami še narašča leto za letom bolj in bolj ter vedno več pogine smerek pod ostro sekuro. Skrajni čas je že, da bi se ustavilo to pustošenje in pokončavanje naših gozdov. V tem oziru se nam Hrvatje naprej, kajti v Zagrebu prepovedano je prodajanje božičnih smerek. Od naših nemških someščanov se nam jako čudno zdi, da ni čuti nobenega glasu nevolje iz njih ust, saj sicer neso bili tako popustljivi. Kolikokrat smo čitali v nemško-liberalnih listih dolga jadikovanja in dokazovanja, kako škoda je dreves, za kako procesijo posekanih! Za božične „jelke“ pa ni škoda gozdov in leto za letom je potrata večja, kajti vsaka obitelj hoče že imeti svojo smereko, čim večjo, tem boljše, kajti tudi v tem je „sport“, tudi v tem je baharija.

— (Mučen prizor) izval je odbornik društva za zidanje cerkve Jezusovega srca, magistratni sluga in mestni bobnar Jarnej Marn. Ko se je že vršilo blagoslovljenje zvonov, ki so viseli pred cerkvjo na močnem brunu na železnih verigah, in je knezoškof hotel ravno maziliti veliki zvon, kar zapuje Marn po nemški: Nobeden naj se ne dotakne velikega zvona, v trenutku se bode veriga odtrgala, ker je že počila! Hitro prinesite vrvi! Kje so tesarji? Knezoškof in duhovščina stopili so z odra, navzočni tesarji, skušeni tesarski mojster Jerančič kakor tudi delavci g. Samassove tovarne, se niti ganili neso, temveč svesti dobro izvršenega dela, trdili so, da drži bruno in veriga še štirideset centov. A ker je g. mestni sluga Marn le upil: „Danjemu ne bo nihče utajil, kar sam vidi!“ šli so tesarji in g. Samasse delavci pogledat in našli, da je vse v najboljšem redu, na kar je prevzvišeni vladika blagoslovljenje dovršil.

— (Dr. Matzek), o katerem smo nedavno poročali, da pojde kot odvetnik v Brežice, se je skesal in ostan v Pišberku, kar nam je popolnem prav, ne tako pa Celjski „vahterici“, ki bi rada videla v Brežicah družega odvetnika, ki bi trobil v njeni rog.

— (V Kustendiji) v Dobruči bil je nedavno avstrijskim konzulom imenovan g. Licen, ki je, kakor čitamo v „Soči“, Slovenec, rodom iz Rihemberka.

— (V železniški postaji v Lazah) trčila sta preteklo soboto tovorna vlaka št. 125/1 in št. 125 vkupe. Prvi zavozil je v slednjega in več voz je poškodovanih. Ljudem se ni zgodilo nič žalega. Dunajski poštni vlak št. 10 imel je vsled tega jedno uro in 20 minut zamude.

— (Sneg) zapal je od sobote popoldne do večerj dopoludne nad čevelj na debelo. Vlaki imeli so velike zamude in na južnej železnici še včeraj zvečer jeden tir ni bil odprt. Po mestu so pravi sneženi nasipi, danes pa, ker je za nameček začel še dež, grozno vreme. Pripoveduje se nam, da je visoko na Gorenjskem in Koroškem še več snega, nego pri nas.

— (Policija prijela) je včeraj tatu And. Vojsko iz Briš, kateri se je že dolgo iskal po policijskem listu.

— (Ukral) je včeraj revnemu delavcu tat France N. jedno srajco. Tatu je policija takoj dobila in tat in okradeni delavec prišla sta na policijo. Slednji je blagorčno podaril tatu ukradeno srajco, češ: „Saj je revež res potreben!“

— (Vabilo k občnemu zboru Šišenske čitalnice) v petek (praznik) dne 26. decembra 1884 popoldne ob pol 3. uri. Spored: 1. Pozdrav prvomestnika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo knjižničarja. 5. Volitev odbora: a) prvomestnika, b) blagajnika, c) 6 odbornikov. 6. Posamezni predlogi.

— (Vabilo na pevski večer s to mbolo) v nedeljo dne 28. decembra pri Vodniku v Spodnji Šiški. Začetek ob 6. uri zvečer. Častiti člani društva se najuljudneje vabijo k obilni udeležbi omenjenega zborovanja dne 26. in pevskega večera dne 28. t. m. Odbor Šišenske čitalnice.

— (C. kr. namestništvo v Trstu) rešilo je pritožbo županstva Goriškega, ki se je obotavljalo vsprejeti za osepnicami zbolelo ženo v bol-

nico, z odlokom, ki strogo prepoveduje, da se za osepnicami zboleli ljudje ne smejo prenašati iz kraja v kraj, ali pa v bolnico, ki je v drugem kraju, ampak da se morajo zdraviti tam, kjer so zboleli ali kjer se njih bolezen spozna.

— (Srečen skok.) Neki dijak v Gorici skočil je v spanji iz družega nadstropja skoz okno na ulico, ne da bi se bil kaj poškodoval. Sanjalo se mu je, da ga tovariši love ter hoteč jim uteči skočil je z visokega okna. Zlavrnik, kateremu je bil dijak izročen, ni mogel najti do zdaj nikakega poškodovanja.

— (Razpisano) je mesto pristava pri c. kr. okrajni sodnji v Marnbergu. Prošnje do 2. januarja 1885.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 22. decembra. Načelnik efektneemu oddelku pri „Giro- und Cassenvereinu“ Ivan Lucas, svak nedavno zaprtemu defraudantu Baldeyu, bivšemu načelniku pri istem zavodu, usmrtil se je v Amstettenu, kakor se govori, zaradi očitanja, da je svoje dolžnosti zane-marjal.

Dunaj 22. decembra. Poštne lokalnega vlaka St. Pölten-Dunaj drugi del zavozil je danes zjutraj ob 5. uri pri postaji Eichgraben v prvi del, ki se je zaradi velikega snega za nekoliko minut zapoznil in ravno začel odhajati. Dva voza poškodovana, jeden sprevodnikov in dva potovalca lahko ranjena.

Berolin 22. decembra. Tu se snuje začasni osrednji komité za nabor dispozicijskega fonda, da se s tem dá zaupnica Bismarcku.

London 22. decembra. Požar na kolo-dvoru v Windsoru uničil je veliko množino v zalogah spravljenega blaga. Ogenj navstal je po skrbno v nekem zaboji skritem peklenkem stroji. Mej ogorki in razvalinami našla so se zobčasta kolesa in steklenica z dinamitom.

Beligrad 21. decembra. Neposredno sporazumljenje mej Srbijo in Bulgarijo se je razbilo. Merodajni krogi mislijo, da so cesarske velevlasti pogajanja podpirale, a da je ruski agent v Sofiji sporazumljenje prepredil.

Razne vesti.

* (Nesreča na ogerskeje državnej železnici.) Iz Budimpešte se brzojavlja v 20. dan t. m.: „Na postaji Kelenföld ogerske državne železnice trčila sta vkupe danes zjutraj ob polu sedmih osobni vlak in nek rezervni hlapon. Več vagonov je poškodovanih. Od potnikov ni baje nikdo ranjen.“ — Kelenföld je ista postaja, kjer je iz tira skočil tudi dvorni vlak, na katerem se je letos na Dunaj vozil srbski kralj Milan.

* (Grozen zločin) vzbuja sedaj po Szegedinu občno pozornost. Mlada deklica Etel Menyhart umorila je s pomočjo svojega ljubimca svojo lastno petletno sestro. Morilko in njega pomagača so že deli pod ključ. Po izpovedbi hudodecev zgodilo se je zločinstvo tako-le: Jurij Magyar ljubil je že dlje časa deklico Etel Menyhart, katera pa v Szegedinu ni bila prav na dobrem glasu. Starši ljubimcevi torej neso bili zadovoljni s to presrčno zvezo svojega sinu in so mu čestokrat prepovedali občevanje s zloglasno devojko. A Jurij se iz ljubezenske mreže, v katero se je ujel, ni mogel nikakor več izmotati. Navzlic prepovedi svojih roditeljev obiskoval je pogosto in skrivaj svojo izvoljenko, kadar ni bilo njenega očeta doma. Tako prišel je tudi v soboto 13. t. m. zjutraj v vas k svojej ljubimki. Mala sestra Erzlika spala je še mirno, dokler je ni vzbudil glasen šum zaljubljenega dvojice. Žugala jima je v svojej otročjej nedolžnosti, da bo njuno nesposobno početje ovadila očetu. Skoraj jeden in isti trenutek prešinila je oba zaljubljenca pogubna misel na veke zamašiti otroku žlobudrava usta. Etel predlaga sestrico umoriti. Magyar molče odobri grozen načrt, prime in drži ubozega otroka, sestra pa sestrici žepni robec maši v usta ter jej toli časa stiska in tiši nosnici, da nesrečni otrok preneha dihati. Ko sta jo zadušila, sta pobegnila. Jurij šel je k svojemu strijcu, kjer so ga prihodnji večer prijeli in zaprli. Nečloveško ljubimko so pa že prej tirali v zapor, kje: čaka sedaj pravične sodbe za nečuvno zlo-dejstvo.

* (Izneverjenje.) V državnej glavnej blagajni v Koloniji (Köln) zasledili so primankljaj 200.000 mark. Pred polu leta bil je vladni tajnik računski svetnik Baumann z vso častjo umirovljen in vrhu tega so mu podelili še red rudečega orla. Njegov vestni naslednik zapazil je pa kmalu grozne nepravilnosti in znatne sleparije v državnih računskih knjigah. Merodajni krogi mu tega neso verjeli, da še iz službe so ga spodili radi te ovadbe. A zadnje dni se je zopet prav natanko pokazalo, da se v istini že več let vršila izneverjenja in ponarejanja raznih pisem, vsled katerih je bila država oškodo-

vsna za precejšnje vsote. Bivšega računskega svetnika so sedaj vendar prijeli in zaprli. Preiskava konstatovala je do sedaj primanjkljaja 200 000 mark.

(Velik požar.) Iz Novega Yorka se brzojavlja v 20. dan t. m.: Katoliška sirotišnica v Brooklyn-u pogorela je 19. t. m. do tal. Ogenj širil se je tako silno naglo, da so komaj, komaj na rešilnih rjuhah oteli nune in otroke. A vendar je zgorelo pri tej nezgodi 35 bolnih otrok, na katere so pozabili in več oseb je težko ranjenih. Število vseh nesrečnikov še ni znano, a je žalibože veliko.

(Upliv človeških opravil na dolgost življenja.) Da opravilo in stan močno uplivata na dolgost našega življenja, je gotovo in jasno. Očividno nam pa potrjujejo to tudi statistični podatki, katere je dr. Rohe v Baltimore nabiral od 31. maja 1843 do 31. decembra 1874. Iz tega dolgoletnega natančnega opazovanja 144.954 mrtvecev pokazalo se je povprečno življenje 50,9 let. V raznih stanovih doživelo je teh umrlih:

kmetov	21.832	65	let
delavcev na prostem	10.093	56	"
delavcev, opravljajočih lahka dela	17.233	44	"
delavcev, oskrbljujočih teška dela	16.576	47	"
mornarjev in na morji živečih ljudij	8.044	46	"
kupcev, bankirjev in agentov	15.965	49	"
učenjakov, umetelnikov in služabnikov	5.175	51	"

Tujci:

21. decembra.

Pri **Slonu**: Zenkovich iz Trsta. — Hüttmann iz Gradca. — Sonenthal iz Budimpešte. — Veriti iz Pulja. — Ivano iz Zagreba.

Pri **Maltet**: Winterholer z Dunaja. — Kete iz Sarajeva. — Meinhold z Dunaja. — pl. Del Negro iz Ljubljane.

Umri so v Ljubljani:

18. decembra: Jera Blažič, kuharica, 72 let, Poljske ulice št. 16, za jetiko.

19. decembra: Marija Jeršin, delavka, 31 let, Hradeckijeva vas št. 27, za jetiko. — Karolina Jeglič, nadpaznikova hči, 4 leta, Hrenove ulice št. 5, za vodenico v glavi.

V deželnej bolnici:

18. decembra: Janez Breclnik, gostač, 66 let, za spridenjem jeter.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
20. dec.	7. zjutraj	727-20 mm.	- 6,0°C	brezv.	snež.	30-00 mm.
	2. pop.	719-77 mm.	- 5,2°C	sl. svz.	snež.	
	9. zvečer	714-76 mm.	- 4,6°C	sl. szh.	snež.	snega.
21. dec.	7. zjutraj	713-67 mm.	- 2,2°C	brezv.	snež.	10-90 mm.
	2. pop.	716-23 mm.	+ 1,0°C	brezv.	obl.	
	9. zvečer	719-57 mm.	+ 0,2°C	brezv.	obl.	snega.

Srednja temperatura obeh dni je znašala - 5,3° in - 0,3°, za 3-3° pod in 1-8° nad normalom.

Dunajska borza

dné 22. decembra t. l.

(izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	81	gld.	93	kr.
Srebrna renta	83	"	10	"
Zlata renta	104	"	10	"
5% marcna renta	97	"	05	"
Akcije narodne banke	856	"	—	"
Kreditne akcije	293	"	10	"
London	123	"	30	"
Napol.	9	"	75 1/2	"
C. kr. cekini	5	"	79	"
Nemške marke	60	"	30	"
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld.	125	"
Državne srečke iz l. 1864.	100	gld.	170	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta.	103	"	95	"
Ogrska zlata renta 6%	124	"	05	"
" " papirna renta 5%	95	"	50	"
" " papirna renta 5%	90	"	45	"
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	"	50	"
Dunava reg. srečke 5%	100	gld.	116	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	122	"	—	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	110	"	—	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	"	70	"
Kreditne srečke	100	gld.	178	"
Rudolfove srečke	10	"	18	"
Akcije anglo-avstr. banke	120	"	97	"
Tramway-društ. velj.	170	gld. a. v.	210	"

Poslano.

Podpisani priporoča svojim p. n. čestitim prejemnikom svojo bogato zalogo.

zlatnine, srebrnine in žlahtnih kamnov, v katerej je zmiraj veliko število najokusnejših in najmodernejših kinčev. Najnovejši kinč so „**egiptovski fragmenti**“. — Vnanja naročila se izvrše točno in zadovoljivo.

J. Kapsch,

juvelir in od c. kr. deželne sodnije prizeženi cenilec.

(819-2)

Zahvala.

Gospod **Andrej Gruntar**, posestnik v Št. Petru, bil je pri zavarovalnici na življenje „**THE GRESHAM**“ v Londonu za pet tisoč gold. na smrt zavarovan.

Gospod **Guido Zeschko**, glavni zastopnik v Ljubljani, izplačal mi je kot varuhu maloletnih dedičev vso zavarovano svoto točno brez kake odtege. Zahvaljujem se mu tedaj očitno in priporočam vsakemu, kateremu je kaj na prihodnosti svoje rodbine ležeče, ta dobri zavod najtoplejše.

V Gorici, v 19. dan decembra 1884.

(821)

Friderik Mosettig.

Izdatelj in odgovorni urednik: Ivan Železnikar.

Hiša

s krómo in prodajalnic, tik velike ceste na križ-poti, farni cerkvi najbližna izmed drugih krčem, torej dobro obiskana, 1 1/2 ure od Ljubljane oddaljena, z lepim sadnim vrtom, jedno njivo in z 4 orali mladega gozda je iz proste roke lastnikove zaradi premembe obrta pod ugodnimi pogoji na **prodaj** ali se pa da v **najem**.

Več in natančneje o tem se pozve v prodajalnici gospoda Luckmana, Slonove ulice v Ljubljani. (796-3)

Prekrasno Božično in Novoletno darilo!

Ravnokar so v našem založništvu izišle na svitlo: (806-5)

Poezije, zložil S. Gregorcic.

Drugi, pomnoženi natis. — Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo 2 gld.

Ign. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg knjigotržnica v Ljubljani.

Oznanilo.

Dne **29. decembra 1884** se bodo v tukajšnji gospodarski uradnici v finančnem poslopi na trgu cesarja Jožefa

odbrani, škartirani uradni spisi

v teži **1867 kilogramov** taistemu, kateri bo največ ponudil in plačilo takoj odrajtal, prodali.

C. kr. finančno vodstvo v Ljubljani,

dne 16. decembra 1884. (813-2)

Mejnarodna linija.

iz Trsta v Novi-Jork naravnost.

Veliki prvovrzedni parniki te linije vozijo redno v Novi-Jork in vsprejemajo blago in potnike po najnižjih cenah in z najboljšo postrežbo.

V NOVI-JORK. — Odhod iz TRSTA.

Parnik „**Germania**“, 4300 ton, okolu 15. jan. 1885.

Kajuta za potnike **200 gold.** — Vmesni krov **60 gold.**

Potniki naj se obrnejo na (814-3)

J. TERKULE,

generalnega pasažnega agenta,

Via dell' Arsenalo Nr. 13, Teatro Comunale, v Trstu.

Zaradi vožnje blaga obrne naj se na **Emiliano d' Ant. Poglajen**, generalnega agenta v Trstu.

! Priznanje!

Proti

bolečinam v glavi in želodci!

Gospodu lekarnarju **TRNKOCZY**-ju v Ljubljani, Mestni trg št. 4.

Z veseljem Vam naznanjam, da so mi Vaše kri čistilne kugljice, škatljica po 21 kr., izredno dobro služile. Vročina, katero sem čutila po vsem telesu, potem hudi glavobol in sem ter tja napadajoča me mrzlica, sami nasledki zaprtja in želodnega katarja, ponehali so hvala Bogu popolnem, ko sem uživala Vaše kri čistilne kugljice, tako, da ljudje že pravijo, da sem veliko bolj zdrava videti.

Zahvaljevala se Vam vnovič prav iskreno, Vas prosim, da mi pošljete za 1 gld. 5 kr. še jeden zavitek teh tako izvrstno delujočih kri čistilnih kugljic.

Pozdravlja Vas, sem najudanejša

(701-8) **Luceija Šliber.**

Vsak zavoj kri čistilnih kugljic **lekarne Trnkoczy** mora radi pristnosti na zavitku imeti naslednji nadpis.

K. k. priv. **Blutreinigungs-Pillen**

I Rolle I fl. 5 kr.

Versendet wird nur eine Rolle.

C. kr. priv.

kri čistilne kroglice

v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Diese ausgezeichneten Blutreinigungs-Pillen sind echt und stets frisch zu haben in der **Einhorn-Apotheke** des Jul. v. Trnkoczy in Laibach, Rathhausplatz Nr. 4.

Jede Rolle muss der Echtheit wegen nebige eigenhändige Unterschrift tragen:

Jul. v. Trnkoczy

NAZORNI NAUK.

PRVI DEL,

od **Ivan Tomšiča,**

je v novejši izdaji izšel. Cena 3 gld. 50 kr.

Kot Božično darilo za otroke

posebno pripravno.

V Ljubljani.

J. GIONTINI.

Raznaševalca,

ki bi tudi moral kolportirati, iščem od Novega leta naprej za mojo kupčijo. (809-3)

V Ljubljani.

J. Giontini.

Velika partija 1 (788-73)

ostankov sukna

(po 3-4 metre), v vseh barvah, za polno možko obleko, pošilja po poštne povzetji, ostanek po 5 gl.

L. Storch v Brnu.

Ako bi se blago ne dopadalo, se more zamenjati. Uzorci proti pošiljavi marke za 10 kr.

Za jesenski in lovski čas!

Važno za posestnike, vojake, lovce itd. itd.; vsem, kateri hočejo pri mokrem mrazu obvarovati suhe in gorke noge, je priporočati odlikovana, c. kr. izključno privilegovana **nepremočljiva**

usnje krepilna mast

I. Bendik-a v Št. Valentinu

kot najboljšo in najcenejšo usnje ohranjajoče sredstvo za čevlje, konjsko opravo, usnje za vozove, gonilne jermenc. — Dokazano je, da se rabi več let za mazanje lovskih čevljev pri najvišjem dvoru. — Tudi se je dobro obneslo za mazanje krških in razpokanih kopit in je najboljše priporočati.

Cene: V velikih škatljah s 5 kilo po 10 gld. in z 2 1/2 kilo po 5 gld. Nadalje v 1/2 škatljicah z 40 deka po 1 gld., v 1/3 škatljicah z 18 deka po 50 kr., v 1/4 škatljicah z 8 deka (43 f.) 25 kr. in v 1/8 škatljicah z 3 1/2 deka 100 komadov 12 gld. 50 kr.

Dobiva se v Ljubljani pri Schusnig & Weber-ji; v Mariboru pri Josipu Martinc-i; v Celji pri Treun-u & Stieger-ji; na Jesenicah pri Treun-u; v Krškem pri Engelsberger-ji; kakor tudi v vseh večjih mestih monarhije.

Pred ponarejenjem se svari, ker je toliko mazil, ki običnost le zapeljavajo. Kdor pa hoče imeti usnje trajno in čedno, kupi naj samo **Bendikovo** nepremočno mast za usnje. (766-8)

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodci,

in nepresežno zoper neslast do jedi, slabi želodec, smrdečo sapo, napihnjenje, kisló podiranje, ščipanje, katar v želodci, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slez, zoper zlatenico, gajus in bljuvanje, da glava ne boli, če izvira bolečina iz želodca, zoper kró v želodci, preobloženje želodca z jedjo ali pijačo, črve, zoper bolezni na vrani, jetrah in zoper zlato žilo.

Glavna zaloga:

Lekar **C. Brady**, Kremsier, Moravsko.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane

35 kr.

Prave ima samo: V Ljubljani: lekarna **Gabriel Piccoli**, na Dunajski cesti; lekarna **Josip Svoboda**, na Preširnovem trgu. V Novem mestu: lekarna **Dom. Rizzoli**; lekarna **Josip Bergmann**. V Postojni: **Anton Leban**. V Gorici: lekarna **A. de Gioncoli**. V Ajdovščini: lekarna **Michael Guglielmo**. V Celji: lekar **J. Kupferschmied**. V Kranju: lekar **Drag. Šavnik**. V Kamniku: lekar **Josip Močnik**. V Radovljici: lekar **A. Roblek**. V Sežani: lekar **Ph. Ritschel**. V Črnomlju: lekar **Ivan Blažek**. V Skofjeji Luki: lekar **Karol Fabiani**.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Prave Marijinceljske kapljice za želodec morajo imeti v sklenico vtisneno besede: **Echte Mariazeller Magentropfen** — **Brady & Dostal** — Apotheker, sklenica mora biti zapečatená z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba Marijinceljske matere božje, mora biti poleg te podobe utisneno sodnijsko spravljenó **varstveno znamenje** in zavoj mora biti zapečaten z našim **varstvenim znamenjem**. Izdelki podobnega ali istega imena, ki némajo teh znakov istinitosti, naj se zavrzójo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučaji takoj naznájijo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (148-166)

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.